

Του **Γιώργου Καραγιάννη**

Στις 16 Αυγούστου 1943, άνδρες της επίλεκτης 0ρεινής Μεραρχίας «Εντελβάις» της Βέρμαχτ (γερμανοί και αυστριακοί) σκότωσαν κατά το φρικιαστικότερο τρόπο 317 έλληνες άμαχους στο χωριό Κομμένο της Άρτας: 97 παιδιά μέχρι 15 ετών, 14 ηλικιωμένους 67 έως 75 ετών , 119 γυναίκες 16 έως 65 ετών και 87 άνδρες 16 έως 65 ετών. Η «δικαιολογία» για τη σφαγή; Στο χωριό εμφανίστηκε τμήμα ανταρτών.

Μετά από χρόνια ένας γερμανός ερευνητής ο Χέρμαν Φρανκ Μάγερ (1940-2009), γιός αξιωματικού της επιμελητείας της Βέρμαχτ που αιχμαλωτίσθηκε από τους αντάρτες και εκτελέσθηκε, ψάχνοντας τα ίχνη του πατέρα του, βρέθηκε μπροστά σε συγκλονιστικά στοιχεία για τη δολοφονική δράση των επίλεκτων μονάδων των ναζί στην Ελλάδα. Μετά από έρευνα δεκαετιών στα γερμανικά αρχεία έγραψε δύο βιβλία . Το πρώτο, με τίτλο «Από τη Βιέννη στα Καλάβρυτα. Τα αιματηρά ίχνη της 117ης Μεραρχίας Καταδρομών στη Σερβία και την Ελλάδα», αναφέρεται στη σφαγή στα Καλάβρυτα. Στο δεύτερο, με τίτλο « Αιματοβαμένο εντελβάις-1η Ορεινή Μεραρχία, το 22ο Ορεινό Σώμα Στρατού και η εγκληματική δράση τους

στην Ελλάδα 1943-1944» (σ.σ. το αλπικό λουλούδι ήταν το διακριτικό σήμα των ανδρών της Μεραρχίας στους σκούφους και τα μανίκια της στολής τους), ο συγγραφέας μίλησε με επιζώντες της Μεραρχίας οι οποίοι παρά τις προσπάθειές τους να συσκοτίσουν τα γεγονότα είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικοί για την αγριότητα των δυνάμεων κατοχής και το βάρος του εγκλήματος στο Κομμένο.
«Είναι σαν να κόβεις χόρτα»…

Να τι είπαν στο Μάγερ οι βετεράνοι της Μεραρχίας.

«Ήδη από την έναρξη της επιχείρησης συζητούνταν σε ολόκληρο το στρατόπεδο ότι κάποιος αξιωματικός της μονάδας είχε δεχτεί πυρά στο χωριό , αλλά είχε καταφέρει να διαφύγει. Αμέσως αφότου κατεβήκαμε από το φορτηγό συγκεντρωθήκαμε και κάποιος αξιωματικός της μονάδας μας έδωσε τη διαταγή πως σ αυτή την επιχείρηση αντιποίνων δεν έπρεπε κανένας Έλληνας να εγκαταλείψει το χωριό ζωντανός. Ο αξιωματικός μας είπε χαρακτηριστικά: " να θερίσουμε τους πάντες'» (Στρατιώτης Όττο Γκόλντμαν 18 χρονών τότε, από τη Βιέννη).

« Από την πλευρά των κατοίκων δεν υπήρξε καμία αντίσταση. Ούτε ένας πυροβολισμός δεν έπεσε προς το μέρος μας και δεν είχαμε τραυματίες (…) Θυμάμαι ακόμη ακριβώς ότι προσπάθησα να σώσω τέσσερα παιδάκια περίπου 3 έως 5 ετών. Τα έκρυψα κάτω από μια κουβέρτα. Δεν ξέρω αν τελικά ανακαλύφθηκαν αργότερα και εκτελέστηκαν». (Δεκανέας Καρλ Ντεφρέγκερ).

«Οι κάτοικοι του χωριού που προσπαθούσαν να διαφύγουν εκτελούνταν. Το ίδιο ίσχυε και για όσους κρύβονταν μέσα στα σπίτια. Ρίχναμε χειροβομβίδες μέσα στα σπίτια και μετά πυροβολούσαμε με καραμπίνες και αυτόματα όπλα μέσα από κλειδαμπαρωμένες πόρτες. Η επίθεση κράτησε αρκετές ώρες. Πολλά πτώματα κάηκαν μέσα στα σπίτια και η δυσοσμία ήταν αφόρητη». (Στρατιώτης Γιόζεφ Ρήντλ).

« Στην πλατειούλα ο ανθυπολοχαγός διέταξε να εκτελεστεί αυτή η ομάδα ανθρώπων (σ.σ. μέλη, συγενείς και φίλοι της οικογένειας Μάλλιου που βρέθηκαν στο χωριό για το γάμο, την προηγούμενη, της κόρης της οικογένειας). Ο Τσίγκλερ έστησε το πολυβόλο σε απόσταση 10-15 μέτρων . Στο πολυβόλο υπήρχαν ήδη σφαίρες , έτσι ο Τσίγκλερ άνοιξε αμέσως πυρ, έριξε μια σειρά ριπών και θέρισε τον κόσμο. Κανένας δεν έμεινε ζωντανός. Τα πτώματα αφέθηκαν εκεί όπου έτυχε να πέσουν». (Όττο Γκόλνμαν)

« Είναι σαν να κόβεις χόρτα. Γίνεται πολύ γρήγορα. Μετά ησυχία. Καμία κραυγή, καμία

αναστάτωση. Μετά ησυχάζεις (…) Βλέπω ακόμη και σήμερα τις γυναίκες και τα παιδιά που στήθηκαν μπροστά στον τοίχο, πως άρχισαν να ουρλιάζουν προσπαθώντας να κρυφτούν πίσω από τα τελάρα. Ήμουν τόσο ταραγμένος που θα αναγκαζόμουν να πυροβολήσω γυναικόπαιδα». (Υποδεκανέας Άντον Τσίγκλερ απαντώντας σε ερώτηση πως αισθανόταν μετά τη σφαγή).

Ασελγούσαν στα πτώματα

«Είδα τα πτώματα των πυροβοληµένων να κείτονται στο χώµα. Ήταν όλοι νεκροί δεν χωράει καµία αµφιβολία. Κάτι που µ" έκανε πραγµατικά να αηδιάσω ήταν πως ορισµένοι ασελγούσαν πάνω στα πτώµατα. Είδα ο ίδιος στρατιώτες να χώνουν µπουκάλια µπύρας στα αιδοία των νεκρών γυναικών. Νοµίζω πως είδα και πτώµατα µε βγαλµένα µάτια». (Άουγκουστ Ζάιτνερ).

Ο ίδιος απαντώντας στην ερώτηση αν οι συνάδελφοί του τοποθετούσαν στο στόµα βρεφών βαµβάκι ποτισµένο µε βενζίνη και τα έκαιγαν είπε: « Είδα πράγµατι παιδιά νεκρά τα οποία έφεραν στο πρόσωπο γύρω από την περιοχή του στόµατος φρικτά εγκαύµατα. Δεν γνωρίζω όµως εάν αυτό συνέβη ενόσω τα παιδιά ζούσαν ακόµη, ή εάν κακοποιήθηκαν τα πτώµατά τους».

« Είδα νεκρά µωρά καρφωµένα στις πόρτες αχυρώνων». (Ούγκο Τούρρι , Ιταλός, τότε επιλοχίας στην ιταλική Υπηρεσία Στρατιωτικών Πληροφοριών της µεραρχίας «Μοδένα», που έδρευε στην Άρτα. Βρέθηκε στο Κοµµένο µία µέρα µετά τη σφαγή).

« Μετά µας είπαν πως µπορούσαµε να πάρουµε µαζί µας λάφυρα. Οι στρατιώτες όµως ήταν τόσο εξαντληµένοι , που δεν άγγιξαν σχεδόν τίποτα από τα πράγµατα που βρίσκονταν ολόγυρα. Μόνο οι αξιωµατικοί φόρτωσαν στα φορτηγά λαφυραγωγηµένα χαλιά και άλλα αντικείµενα αξίας». (Φραντς Τόµασιτς αυστριακός , 19 ετών τότε)

Μετά τη σφαγή ήρθε η ώρα και του γλεντιού. Ο Άουγκουστ Ζάιτνερ κατέθεσε στις ανακρίσεις που έγιναν µεταπολεµικά: «Θα ήθελα να συµπληρώσω κάτι ακόµα που ρίχνει ένα χαρακτηριστικό φως στην όλη υπόθεση. Μετά το τέλος της επιχείρησης έγινε µεθοκόπι στο στρατόπεδο. Στο χωριό είχαν λαφυραγωγηθεί τρόφιµα και κρασί . Αυτό το κρασί το ήπιανε µέχρι τον πάτο, και µερικοί συνάδελφοι ήρθαν στο κέφι.»

Η επιβράβευση

Έντεκα χρόνια µετά τη λήξη του πολέµου στην τότε Δυτική Γερµανία ανασυστάθηκε η «Εντελβάις» µε το ίδιο διακριτικό ως επίλεκτη µονάδα της Μπόυντεσβερ, του στρατού της

Ο.Δ. Γερμανίας. Η μονάδα στελεχώθηκε από πρώην αξιωματικούς της χιτλερικής Μεραρχίας και 1000 «παλαιμάχους» που είχαν πάρει μέρος στις σφαγές στην Ελλάδα και την Σερβία. Μάλιστα ένας από αυτούς ο Καρλ Βίλχελμ Τίλο που έγινε διοικητής της Μεραρχίας, έφτασε μέχρι το βαθμό του αντιστρατήγου και αποστρατεύθηκε ως αναπληρωτής επιθεωρητής της Μπούντεσβερ, συμμετείχε στο επιτελείο της μονάδας που έκανε τη σφαγή στο Κομμένο, ήταν ο εισηγητής και οργανωτής της επιχείρησης και κατηγορήθηκε για εγκλήματα πολέμου στην Ελλάδα και το Μαυροβούνιο.

Ένα ακόμη έγκλημα των ναζί στην Ελλάδα ,χωρίς τιμωρία!

Πηγή:**imerodromos.gr**